

Nyíri Zoltán - Hackl Krisztián

Személyiségkalauz

üzleti szemmel

*„kulcs a jobb kapcsolatokhoz,
kulcs a jobb üzletekhez”*

- nem csak üzletembereknek -

Könyvünk abban segít, hogy minél pontosabban fel tudd mérni az egyes ügyfélcsoportokat, és az így nyert információkat pénzre is tudd váltani.

Nem állítjuk, hogy az egyes ügyféltípusokon belül mindenkit egyformán kell kezelni. Egyrészt minden ember egyedi és megismételhetetlen jelenség. Másrészt mindenkinek lehet jó vagy rossz napja, rutinja vagy tapasztalathiánya az adott helyzetben stb.

Más szavakkal azt is mondhatnánk, hogy senki sem illik bele pontosan egy „személyiségdobozba” – de mindenki egy ilyen dobozból lóg ki!

Kis gyakorlással ezért elérhetjük, hogy a beszédes vevő az igényeiről beszéljen, a hallgatag örömmel engedjen a befolyásunknak, a határozott fellépésű a mi termékünkkel álljon ki a családja elé és így tovább.

Páromnak tavaly báli ruhát vásároltunk, ami nem egyszerű, hétköznapi beszerzés. Ráadásul kedvesem általában csendes, visszafogott lélek, aki nem sokat beszélget az eladókkal. Az egyik üzletben azonban egy varázslatosan kedves hölgy szolgált ki bennünket. Udvarias volt, és mosolygott. Dicsérő, de nem tolakodó megjegyzéseket tett. Olyan rokonszenves módon kommunikált, annyira ráérezett kedvesem személyiségére, hogy ő teljesen megtudott nyílni. Természetesen nála vásároltunk. Sőt, azóta is emlegetjük, és ajánljuk a boltot barátainknak.

Sajnos nagyon sok esetben ennek a szöges ellentétét tapasztaljuk. Egy udvariatlan eladó miatt a mégoly locsi-fecsi érdeklődő is bezárkózik, a csendes lehet, hogy most vásárol, de soha többé nem jön, a határozottal pedig kemény viták alakulhatnak ki.

Ha vezetőként dolgozol, hasonló problémákkal szembesülhetsz. Nem érted, hogy adott motivációs eszközre miért reagálnak annyira eltérően a munkatársaid. A kreatív kollégának miért esik

ALAPOK

A MÁSIK IS EMBER... akkor is, ha ez néha hihetetlennek tűnik. A személyiségtípusok elmélete először is arra hívja fel a figyelmet, hogy a többiek is lehetnek ugyanolyan színes, sokoldalú egyéniségek, mint Te. Sőt, valószínűleg jobbak Nálad egyes dolgokban, és természetesen rosszabbak másokban. Ezért azt javasoljuk, bánj óvatosan a kategóriák meghatározásával!

Előfordulhat például, hogy egy-egy tulajdonsága alapján rámondod valakire, hogy ilyen vagy olyan típusú. Ezzel szemben lehetséges, hogy csak abban az adott szituációban viselkedett úgy.

Az egyik unokaöcsémnek egyéves korában volt egy sokszög alakú műanyag játékszere, felületén különböző alakú lyukakkal ellátva. Kapott hozzá a lyukakba passzoló játékkockákat is. A feladat – mint azt már nyilván mindenki kitalálta –, hogy a lyuknak pontosan megfelelő alakzatot nyomja bele a gyerek a helyére. Persze Andris nem így játszott: bármely alakzat került a kezébe, a hozzá legközelebb eső nyíláson próbálta meg átpréselni. Több-kevesebb sikerrel.

Ne passzírozd bele!

Fontos, hogy ne nyomjuk így bele az ismerőseinket egy-egy típusba! A kép mindig árnyaltabb az első benyomásnál. Pláne nem érdemes rádumálni, hogy ő milyen típus! Csak fogadd el olyannak, amilyen!

Ugyanígy sose használd kifogásként a személyiséged! Nem kívánunk alapot adni az efféle mentegőzéseknek:

„Jaj, bocs a késésért, tudjátok, én ilyen típus vagyok!”

„Ez van. Én ilyen hirtelen haragú embernek születtem.

Úgyis rád fért az orrplaszтика.”

Inkább alkalmazd arra ezt a tudást, hogy megértsd magad, az erősségeidet, gyengeségeidet és a körülötted élő embereket! Így, végeredményben, akár jobb önmagaddá, hatékonyabb kapcsolatépítővé, eredményesebb üzletemberré tudsz válni.

Amint már utaltunk rá, a személyiségtípusok megismerésének egyik legnagyobb előnye az, hogy rájössz: a másik nem biztos, hogy idióta. Tudjuk, nehéz ezt elfogadni, ha naponta találkozol „agyatlan” vevővel, „rámenős” eladóval, „bunkó” főnökkel vagy „birka” alkalmazottal. Mégis, egyelőre adjunk egy esélyt annak, hogy mindössze arról van szó: más személyiségtípusnak született az istenadta.

Mint látni fogod, minden vérmérsékletben benne van az angyalka és nem kevésbé a kisördög – csak más-más megjelenési formában. Ezért bármelyik csoporthoz tartozol, érdemes abból kihozni a legjobbat! A lényeg, hogy először értsd meg, miért vagy ilyen. Ez javítani fogja az önismeretedet, a kapcsolataidat, ezáltal hasznos lehet mind a magánéletedben, mind a munkádban. Ez utóbbi területen is előnyös, ha a napi tevékenységed nemcsak anyagi, hanem lelki, szellemi eredményeket is produkál számodra. Magyarul: lehetőleg végezz olyan munkát, amely a személyiségedhez közel áll!

Egy volt évfolyamtársam, a szangvinikus Petra közgazdászból óvónő lett. Saját bevallása szerint kolerikus anyja

anyuka, valamint kolerikus apuka. Rengeteget „beszélgettünk”. A negyedik napon – útban hazafelé – már meg is kérdezték tőlünk: „Egyébként Ti mivel foglalkoztok?” Kedvesem épp előtte jegyezte meg: „Érdekes lenne egy vetélkedő egymásról. Mi már mindent tudunk róluk, ők meg szinte semmit rólunk.” Természetesen ez őket nem zavarta. Szórakoztattuk a fáradhatatlan kislányt, és jó hallgatóság voltunk a történeteikhez. Márpedig ki akarhat ennél többet?

3.

Még jó, hogy találkoztunk, mert mi nagyon érdekes emberek vagyunk!

A szangvinikus 0-tól 100 éves korig bárkivel könnyen teremt kapcsolatot. Részben azért, mert bármikor szívesen kezdeményez beszélgetést, részben azért, mert kíváncsisága folytán minden érdeklí. Nagy szemekkel figyel, akármiről mesélsz neki – hogy aztán hozzátehesse, amit ő hallott minderről.

Szangvinikus nagynéném, Ági néni nagy rajongója Sütő András írónak. A Szegedi Szabadtéri Játékok egyik bemu-

tatójának szünetében kigondolta, hogy autogramot szeretne. Igen ám, csak hogy Sütő épp hatvan ember (újságírók, színészek, rajongók) gyűrűjében nyilatkozott. Semmi gond, nagynéném villámgyorsan feltalálta magát. Mintegy három és fél perc leforgása alatt úgy összebarátkozott az író feleségével, hogy ő volt az egyetlen rajongó, akit behívtak az öltözőbe, és még az éppen folyó riportot is megszakították a dedikálás idejére. Mindezek után Ági néném „Andráskámként” búcsúzott el „régiből barátjától”.

0-tól 100 éves korig bárkivel...

A pontosság kedvéért tegyük hozzá: azért *bármi* nem érdekli a szangvinikust. Száraz tényekkel, adatokkal nem tudod megfogni a fantáziáját. Emberek érdeklik, események, sztorik és pletykák. A legjobb pedig, ha mindezt minél színesebb, viccesebb körítéssel tálalod neki.

A szangvinikust könnyen felismered, ha azt nézed, ki beszél a

legtöbbet. A típus zabolátlan képviselői képtelenek egy pillanatra is csendben maradni. Egy diákunk beszámolója szerint:

„A húgom a családban az egyetlen szangvinikus, amivel mi többiek, befelé forduló személyiségek nem igazán tudunk mit kezdeni: hogy lehet, hogy soha egy pillanatra sem tud lenyugodni és otthon maradni? Soha semmire sem figyel oda, semmit nem ért meg. Az egészben az a legviccesebb, hogy elég későn, 4 évesen kezdett el beszélni. Apukám aggódott is, hogy nincs-e valami baja. Amióta viszont elkezdett beszélni, azon aggódik, normális-e az, hogy be nem áll a szája. Mivel állandóan rohan, úgy érzem, alig ismerem, ahhoz képest, hogy a húgom és folyamatosan beszél. (Magamban el is neveztem szangvinikus-szeleburdi-szósztátyár-Szilvinek.)”

Nem csak beszélni szeret. Bármit megtesz, hogy a figyelem középpontjába kerüljön. Nem túl szégyenlős, mi több, néha nincs is tudatában, hogy ilyen szó egyáltalán létezik.

Szangvinikus ismerősöm élete első gombosfarmer - vásárlását ecsetelte. Egyszer csak hirtelen felpattant az asztaltól, és így szólt: „És egy mozdulattal ki tudom gombolni a sliccét!” Majd se szó, se beszéd meg is mutatta a tudományát – ott, az étterem közepén...

Gyakori eset, hogy amikor az egyetemen a félév első órája tizedik percében az addig számomra ismeretlen diákoknak kiosztom a személyiségtypus - tesztekét, már tisztán látszik, ki a legnagyobb dumagép. Magamban meg is jegyzem: „Neki biztos szangvinikus jön ki!” Tízből kilencszer eltalálok.

A szangvinikus diáknak nehezen megy a „száraz” tárgyaktól tanulása, viszont ezekből is akármikor könnyen kidumálja magát, ha egy kicsi esélye adódik szabadon beszélni. Erre azért szorul rá, mert az órákon képtelen rávenni magát, hogy logikus jegyzeteket készítsen. Inkább rajzolgat, SMS-t ír a pad alatt

vagy levelezik. Esetleg egyszerűen be sem megy az előadásra, hisz mennyivel érdekesebben is el lehet tölteni az időt. Ha ezek után mégis szerez valakitől (lehenyerlő dumával, jó kapcsolatain keresztül) jegyzeteket, azt elég könnyen összekavarja, vagy elveszíti. Vizsgákon aztán mindent bevet: jön a szangvinikus szövegáradat, a lányoknál a Julia Roberts-mosoly, a szempillarebegtetés stb.

„70%-os szangvinikus vagyok, állandóan pörgök. A lustaság csak akkor jön rám, ha takarítani vagy tanulni kell. De szerencsére a takarítást sokszor le lehet passzolni, a vizsgákat meg ki lehet dumálni.” (20 éves lány önjellemzése)

Felnőttként sem sokkal gondterheltebb a lelke. Talán pont azért, mert sosem nő fel igazán. Mindig is játékos és komolytalan marad. Legfeljebb a játékszerek, játszótársak és -terek változnak.

„A középiskolás koleszban a nevelőnőnk teljes mértékben szangvinikusnak mutatkozott. Reggel, amikor ébreszteni jött, a „Jó reggelt, ébresztő!” helyett „Jó reggelt lányocskák, ébresztő-kelesztő, hasatokra süt a nap...” kezdetű csengő-bongó monológot hallgathattuk, aktuális időjárás-jelentéssel és friss hírekkel körítve. Állandóan újabb és újabb ötletei voltak a koleszélet felpezsdítésére. Kezdeményezésére vezették be a Mikulás-műsort, ahol a nevelőnők beöltöztek krampusznak, az igazgató pedig Tételapónak.”

A „komolyabb” típusok nehezen tudnak az ő fejével gondolkodni. Egy idős szangvinikusról az unokája számolt be ekképpen:

„Nagypapám ereiben biztosan szangvinikus vér pezseg. Minden újdonság érdekli, még most is. Neki például muszáj kipróbálnia, hogy a spray flakonja tényleg robban-e, ha tűzbe dobják... Jellemző még rá a szangvinikusok

A KOLERIKUS SZEMÉLYISÉG

Névjegy

Hétköznapi neve: vezető

Elem: tűz

Színtesztben: piros

DISC/DISZK rendszerben: domináns

Zig Ziglárnél: határozott (bold)

Jelmondat: „Tudom, ki vagyok, és mit akarok!”

3. Mindent kifejez, hogy az őselemek közül a kolerikus a tűz típus. Már a megjelenése is tetterőt sugároz: tekintete nyílt, testtartása határozott. Küzd, mint egy lovag, tekintélyes, mint egy király. „Férfi a talpán!” vagy „Céltudatos nő!” – mondják rá nemtől függően. Ő az, akire bármilyen körülmények között nyugodtan rábízhatjuk magunkat.

„Eddig csak kolerikus pasijaim voltak. Nekem ő a férfitárs, ezért mellette igazi nőnek érzem magam. A mostani párom, Gábor is olyan, akiről kislánykoromban álmodoztam: mindig lehet rá támaszkodni, ha kell, megvéd, ha kell, kiáll magáért és értem, értünk is. Egyszerűen biztonságot áraszt, és ez nagyon jó érzés.”

Ha komolyan kezébe veszi a dolgokat, biztosak lehetünk benne, hogy célt ér. Vagy legalábbis megteszi, ami tőle telik, mert nem fogja vissza az energiáit.

„Nagyon büszke vagyok a kolerikus lányomra, Anikóra! Már alsó tagozatban látszott rajta, hogy milyen talpraesett. Az iskolai eredményei azóta is kiválóak, sportol, nyelvet tanul. Sok versenyen indul, és szépen szerepel. Most az orvosi egyetemre készül, és egy percig nem kételkedem, hogy kitartását ebben is siker koronázza.”

Dinamizmusát heves, tartós, mély érzelmek táplálják. Amikor viszont rossz passzban van, indulatai könnyen elragadják. A nyugodtabb típusok szemszögéből nézve ilyenkor kifejezetten ingerlékenynek látszik, mert a legkisebb bosszúságokon is felcsattan: hajlamos erősen túlreagálni az eseményeket, és előjön belőle az öntudatos oroszlán.

„A kisebbik húgomnak nem is kellett volna kitöltenie a tesztet, biztosra vettem, hogy kolerikus. Például borzalmas vitapartner. A családtagok véleménye egyáltalán nem érdekli. Egyszerűen nincs olyan ésszerű magyarázat, ami meggyőzné, hogy nem neki van igaza. Ilyenkor csak ordibálva lehet vele beszélni. Régebben hisztizett is, és olyan vörös volt a feje, mint a meggy. Ő is, csakúgy, mint apa, nagyon könnyen meg tud bántani bárkit. Mindketten abszolút nulla empátiával rendelkeznek.” (23 éves melanholikus fiú meglátásai)

Személyiségének izzása a körülötte élők szempontjából egyaránt lehet motiváló és kellemetlen is.

„Edzőként azt látom, hogy a kolerikus gyerekekben megvan az elhivatottság, hogy bajnokok legyenek, csak arra kell figyelni velük kapcsolatban, hogy ne rombolják szét a csapattársak önbizalmát.”

A legtöbb helyzetben ő a kezdeményező, és fontos számára, hogy vezető lehessen. Ebben segíti, hogy kitartó – amit elhatároz, azt mindenáron véghez is viszi. Egy másik srác így jellemezte kolerikus testvérét:

„Öcsémén már egészen kicsi korában látni lehetett, hogy nem lesz egyszerű eset. Rettentően öntörvényű és izgága. Ennek következtében majdhogynem minden évben kikötünk valamelyik kórház sürgősségi osztályán... Imád vitázni is, bárkiről vagy bármiről is legyen szó. Viszont felesleges ellene érvelni, mert úgymint csak azt veszi tudomásul,

amit ő mond. Ehhez nem kevés makacsság is párosul, és legfiatalabb létére ő a család diktátora. Követelődzik, mindent akar, és olyan nincs, hogy « nem ». Ha valamit a fejébe vesz, nem tartja vissza semmi, még a sérülés vagy a büntetés kockázata sem. Apró példa: én kisebb koromban, egy fa előtt megállva azon gondolkoztam, hogy „Jó, én felmászok a fára. De hogy jövök le?” Petinek ellenben eszébe se jutott, hogy egyszer le is kellene onnan jönni valahogy.”

Mint az összefoglaló táblázatban is láttuk: eredményorientált, kifelé forduló. Ez abban figyelhető meg, hogy egyrészt sok kolerikusnak a céljai legalább olyan fontosak – olykor fontosabbak –, mint a kapcsolatai, másrészt állandó kontaktusban van a külvilággal. Gyakran kiegyensúlyozatlan, keresi a „kalandokat”, és érzékenyen reagál a rá ható ingerekre.

Vezetési tehetsége számos pozitív adottság összességéként jelentkezik. Felfogása egy hajszálnyival lassabb ugyan, mint a szangvinikusé, viszont megfigyelőképessége, gondolkodása alaposabb és pontosabb. Elméje kombinatív, figyelme a lényegre irányuló. Lényegesen kitartóbb, mint a szalmazöld szangvinikus. Nem veszik el a részletekben, és nem sértődik meg, mint a melankolikus. Erős akaratú, céltudatos, érvényszerűsítésre törekvő – szemben a flegmatikussal. A változékonyság, az optimizmus és az állandó aktivitás jellemzi.

„Nyugodtabb személyiségként sokáig azt hittem, hogy a fiam hiperaktív, de aztán megtudtam, hogy csak kolerikus.

☺... Erre az óvodában is gyorsan rájöttem, amikor pöttöm háromévesként ragaszkodott hozzám, hogy az ő jele legyen az Oroszlánkirály.”

Ez a személyiség nehezen tűri, ha akaratát gátolják. Ez sokszor előnyös, hiszen hozzájárul, hogy ne vegye le tekintetét a célról. Más esetekben viszont indulatos vagy akár durva is lehet. Érzelmei ugyanis a cselekvésében is megnyilvánulnak, főként,

amikor elégedetlen. Megesik az is, hogy elfogult és makacs. Ilyenkor a saját akaratát törvénynek tekinti. Az alábbi – köz-helyszámba menő – viccet simán kiírhatná a homlokára.

1.§ Nekem van igazam.

2.§ Ha mégsem nekem van igazam, akkor az 1.§ lép életbe.
Interjúink során számos ehhez hasonló példát hallottunk:

„Győző, a volt férjem egy baráti látogatáson összevitakozott valamin a házigazdával. Igaza bizonyításához egy otthoni könyvünkre volt szükség. Vezetni nem vezethetett, mert el volt törve a keze, én kijelenttem, hogy emiatt nem viszem haza, taxi meg nem volt a faluban. Erre képes volt az éjszaka közepén, felkötött kézzel hazagyalogolni három kilométert, meg vissza, csak hogy diadalittasan bemutatthassa a könyvet.” (Bea, elvált nő)

Egyszer egy tréningen arról beszélgettünk, hogy a boldogságunk érdekében néha érdemes feláldozni azt a rögeszmét, hogy mindenáron igazunk legyen. Az egyik kolerikus fiatalasszony azonnal reagált:

„És mi van, ha én akkor vagyok boldog, amikor igazam van?”

A kolerikus nyíltságával könnyen konfrontálódik. Nem szeret meghunyászkodni, egyenes gerinccel kiáll az elvei mellett. Ez mindaddig hasznos, amíg nem okoz károkat másokban a magatartása.

„Ezerszer tapasztaltam már, mennyire fontos a feleségem számára, hogy megmutassa, ő a jobb valamiben. Ha kell, ha nem, vitatkozik a szomszédal, a boltossal, a benzin-kutassal, akárkivel. Úgy látom, kifejezetten örömét leli ebben. Mintha direkt kreálna magának vitákat. Persze, ezzel a viselkedésével sok ellenséget szerzett magának az évek során.” (51 éves férj szavai)

A versengő kolerikus jó eséllyel indul el a céljai felé vezető úton, szélsőséges esetekben viszont mindenkit versenytársnak lát.

A MELANKOLIKUS SZEMÉLYISÉG

Névjegy

Hétköznapi neve: elemző

Elem: föld

Színtesztben: kék

DISC/DISZK rendszerben: szabálykövető/kompetens

Zig Ziglárnél: hozzáértő (competent)

Jelmondat: „Semmi sem lehet elég tökéletes.”

A melankolikus az eddig bemutatott két típussal szemben befelé forduló karakter, mégis találhatunk közös pontokat. A kolerikus-sal feladatorientáltságukban egyeznek meg, a szangvinikussal az érzelmességben. Míg azonban a szangvinikus folyamatos, gyors kapcsolatban van a külvilággal, addig a melankolikus jóval kevesebb tényezőt enged be a belső világába. Míg az előbbi a sok információt felületesen szemléli, pár pillanatig forgatja a fejében, majd elfelejti, addig az utóbbi kevesebb ingerről, de mélyebben elmélkedik. Alaposan elemez, és ismét rendszerbe rak, újra meg újra harmóniára törekszik. Ő a nagybetűs Gondolkodó. Olyan összefüggésekre jön rá, melyek más típusok számára többnyire elképzelhetetlenek. Meg akarja érteni a dolgok működését, a tör-ténések miértjét. Ennek és gazdag képzelőerejének köszönhetően a melankolikusok között találunk világhírű képzőművészeket, írókat, költőket, zenészeket, színészeket ugyanúgy, mint mate-matikusokat, filozófusokat, orvosokat, építészeket, régészeket, kutatókat, feltalálókat – és a sort még hosszasan folytathatnánk. A szangvinikussal szemben, aki mindenbe belefog, csakhogy azokat félbehagyja, ő csak néhány dologgal szeret foglalkozni, de amit elkezd, azt igyekszik tökélyre vinni.

Életének legtöbb területén komoly és rendszerezett.

„Raffael Pulain nem szereti, ha a vízből kijövet testére tapad a fürdőnadrág. Raffael Poulain szereti nagy darabokban letépni a tapétát; sorba rakni és gondosan kitisztítani a cipőit; kiüríteni a szerszámosládáját, alaposan kitakarítani, és végül szépen visszapakolni mindent.” (A melankolikus apuka leírása az Amélie csodálatos élete című filmből)

A tökéletes melankolikus a napjait tervszerűen, céltudatosan éli, megjelenése harmonikus. A ruhái tiszták, vasaltak, és jól illenek egymáshoz. Hajviselete ápolts, környezete (a táskától az autón keresztül a lakásig vagy az irodáig) rendezett. Különös gondossággal ügyel a részletekre.

„Lakberendezőként nagyon szeretek melankolikus ügyfelekkel dolgozni, mert igénylik a szépet, és megértik, hogy a lakás hangulatának kialakításában milyen jelentősége lehet egy jól kiválasztott padlóvázának vagy csillárnak nem is beszélve a falak színéről. Ők azok, akik a leglelkesebben segítik a munkámat, és a végén a leginkább értékelik a megvalósult eredményeket.”

Egyes melankolikusok rendszeretete ugyanakkor már kínos precizitásba fordul...

„A férjem egy igazi melankolikus típus. Mivel nyugdíjas, egész nap egyedül van otthon. Az ebédet 3-4 óra hosszan keresztül főzi, hogy szépen lassan rotyogjon, és nehogy azonnal felforrjon. A meleg ételt pontosan délután kettőkor teszi az asztalra, és megteríti, hogy mire megérkezek, az egy kicsit meg is hűljön. Olyan pontos, hogy az órát hozzá lehetne állítani. Jó idő esetén a kertben szokott munkálkodni. Az utcában a legszebb, legrendezettebb virágoskert a miénk. Miután a fűvet lekasálta, fog egy kisollót, és ha maradt egy-két kiálló fűszál, azzal vágja le.”

Sőt! Akiknek az ereiben melankolikus vér csörgedezik, azoknál ez már egészen kicsi korban megmutatkozik.

Az irodánk bejáratánál nagy, szürke, szőrös, gumiszegélyű lábtörlők hevernek. Mivel kétpercenként belerúgnak az ott közlekedők, minduntalan össze-vissza állnak. Egyik este, fél nyolc tájban egy apuka jött be a négyévesforma kisfiával. A férfi átjött a két üvegajtón, de a gyerek ott maradt. Észrevette, hogy valami nem stimmel, és kis gondolkodás után nekilátott a – nálánál kétszer nagyobb – szőnyegek húzgálásához. Először megpróbálta kisimítani a ráncokat, majd addig igazgatta a lábtörlőket, míg pontosan egymás mellé kerültek. A közel tízperces mutatóványt apuka csendben szemlélte. Majd amikor a kissrác befejezte a munkát, megkérdezte:

–Most már jó?

–Jó! Mehetünk! – hangzott a válasz elégedett mosollyal.

A legtöbbünkre ráfér, hogy legyen körülöttünk valaki, akinek van ízlése, szépérzéke, és veleszületett igényességgel tartja rendben a környezetét. A bonyodalmak itt is akkor jelentkeznek, amikor valaki túlzásba viszi az erősségeit. Egy végletes melankolikussal ugyanúgy nem könnyű együtt élni, mint a többi típus szélsőségeivel: a szétszórt szangvinikussal, a zsarnok kolerikussal, vagy az álmatag flegmatikussal.

E sorok írása közben párom a tévében a Született feleségek című sorozatot nézi. Egyszer csak hallom, hogy a melankolikus Brie férje így kiált fel: „Válni akarok! Nem bírok többé ebben a tisztítószerreklámban élni!”

Ha már tévésorozatoknál tartunk: családunkban nagy kedvenc a Jóbarátok. Rengeteget vigyorgunk a szangvinikus Joey, a kolerikus-melankolikus Monica és a többiek történeteiben. Egy jellemző párbeszéd a filmből:

Monica: Kinek van kedve koncentrikus körökben felrakni az aprócukrot a tortára?

Rachel: Neked!

A FLEGMATIKUS SZEMÉLYISÉG

Névjegy

Hétköznapi neve: nyugodt

Elem: víz

Színtesztben: zöld

DISC/DISZK rendszerben: állhatatos/szilárd

Zig Ziglárnél: őszinte (sincere)

Jelmondat: „Lassan járj, tovább élsz!”

Ahogy sorban megismerkedünk a személyiségtípusokkal, egyre könnyebb a következőt bemutatni, hiszen már rendelkezünk viszonyítási alappal. Tekintve, hogy az emberi viselkedési formák többsége nem abszolút értékű, mi is gyakran egymáshoz képest jellemezzük a típusokat. Például az, hogy a melankolikus rendszerető, leginkább a szangvinikushoz vagy flegmatikushoz

Nem az a központi figura...

képest mond valamit. A kolerikus keménysége legjobban flegmatikus és melankolikus kontrasztban tűnik ki stb.

Negyedikként az eddig türelmesen várakozó flegmatikust mutatjuk be. Ezt a típust arról vesszük észre, hogy először nem vesszük észre. Ennek oka az, hogy semmi kirívó nincs rajta.

Megjelenése, tekintete, beszéde kifejezéstelen, jellegtelen, öltözéke visszafogott. Ahogy egy barátunk jellemezte az unokaöccsét:

„Most, hogy így rákérdeztél..., a Samu, na, ő ilyen! Ahogy belegondolok, annak a gyerekeknek nincs is arcmimikája!”

Akárcsak a kolerikus, ő sem egy érzélgős alkat. Érzelmei nagyon lassan alakulnak ki, és nem is igazán mélyek. Nincsenek erős kitérései sem negatív, sem pozitív irányban: ritkán esik kétségbe, de lelkesnek sem sűrűn látod. A legtöbbször egykedvű, higgadt, kiegyensúlyozott. A flegmatikusok két alapelve:

- 1) Ne izgasd fel magad csekélysegeken!
- 2) Minden csekélység!

Számtalanszor ehhez hasonló leírásokat kapunk róla:

„Kati olyan álmos tekintetű. Ha valaki ránéz, azt látja, mintha nem találná helyét a világban, csak céltalanul bolyongana.”

A többi személyiségtípus szerint túlságosan földhözragadt, visszafogott. Ennek magyarázata abban keresendő, hogy – a melankolikushoz hasonlóan – képes külső megfigyelőként szemlélni a világ eseményeit. Míg azonban a melankolikust folytonosan aggasztja, amit lát, addig a flegmatikus nyugalmát nehezen lehet megzavarni. Kedvenc szavajárása: „hát..., talán..., nem is tudom..., nekem mindegy...” stb.

Ő egy igazi galamblelkű személyiség, aki senkit nem bántana meg, és mások között is elsimítja a konfliktusokat. Csak él bele a világba, hálásan fogadja, amit kap, nem rágódik

a múlton, és nem aggódik a jövő miatt. Legszívesebben csak szemlélődik és ábrándozik. Nem kapkod, nem ideges, és szinte sosem emeli fel a hangját.

József Attila versében mintha flegmatikus csillagokról olvasnánk:

„A semmi ágán ül szívem,
kis teste hangtalan vacog,
köréje gyűlnek szelíden
s nézik, nézik a csillagok.”

Egyesek szerint már túlságosan is kiegyensúlyozott...

„A volt barátom, Zsolti egy végletes flegmatikus. Minden iránt közömbös, úgy tűnik, mintha semmi nem érdekelné. Nincsenek kitörő érzelmei, sőt, mintha egyáltalán nem is lennének érzelmei. Pedig amikor megkérdem, azt mondja, jól érzi magát.”

A kifelé forduló egyéniségekhez képest érdeklődését viszonylag kevés dolog kelti fel, ám ezekkel elmélyülten foglalkozik. Mivel azonban szerényen meghúzódik, ő az a típus, akiről az első beszélgetés alatt azt sem néznéd ki, hogy belemegy a hideg vízbe, aztán később valaki mástól megtudod, hogy tart néhány úszóvilágcsúcsot. Azt a néhány területet ugyanis, ami képzeletét megmozgatja, az átlagembert messze meghaladó kitartással, akár a megszállottságig tudja művelni. Nem véletlen, hogy a flegmatikusok között találunk szupermaratoni futókat, sakkmestereket, golfozókat ugyanúgy, mint csillagászokat, számítógépes zseniket, irodalmárokat, jogászprofesszorokat vagy épp híres gyűjtőket...

„Már nem emlékszem, hogy kezdődött, de valamikor tízéves korom táján kezdtem el csokoládépapírokat gyűjteni. Rövidesen beszereztem a Magyarországon elérhető összes tej-, étcsokoládé és nápolyi csomagolóanyagát. Tizenkét évesen már újsághirdetésekből kerestem gyűjtőpartnereket, és nem sokkal később – hozzám hasonlóan

- Aztán bement a nappaliba, kinyitotta a fiókot, és kivette a pénzt és az ékszereket!
- Aha...
- Aztán letepert az ágyra, és nekem esett!
- Értem...
- Aztán elment anélkül, hogy bármit mondott volna!
- Akkor most már sohasem tudjuk meg, miért jött...

Ha nem is ennyire extrém módon, azért a flegmatikusok bármikor képesek – minden különösebb megerőltetés nélkül – mások számára elképesztő nemtörődömséget mutatni.

„Idős szüleim nagyon flegmatikusok. Gyerekkoromban jól viselték, hogy a gyöngyeim állandóan szét voltak hányva, pedig néha el is estünk rajtuk. Nem kaptunk ki akkor sem, amikor a húgommal szétszabtuk pár ruhájukat, és az akaratos öcsémet is sok más szülő idejekorán agyonütötte volna. Ma is nekem kell rászólni, hogy ne hagyjon szét alkatrészeket és fegyvereket (!) a lakásban, mert anyuékat ez sem zavarja.”

Idős szüleim nagyon flegmatikusok

Összefoglalás

Mint látjuk, a flegmatikus is tele van erősségekkel, de neki is érdemes fejlődni: például begubózódás helyett nyitni a külvilág felé. Ha flegmatikus vagy, ne feledd: mások sem gondolatolvasók! Igyekezz egyenesen kommunikálni! Továbbá a halogatás általában nem oldja meg a problémákat, hanem súlyosbítja. Végül, ha szeretnél egyről a kettőre jutni, érdemes kipróbálni a határozottabb fellépést és a hatékonyabb munkavégzést!

Ha flegmatikussal vagy kapcsolatban, fogadd el, hogy tudat alatt mindig a béke szigetén él! (Legalábbis szeretne.) Csendes, bizonytalan, lassú tempója ellenére is igényli a megbecsülést. Nehezen fogalmazza meg a vágyait, és ritkán fejezi ki nyíltan az érzéseit, de – mint minden embernek – neki is jólesik, ha időnként fontosnak érezheti magát. Szereti, ha kikérik a véleményét, ha számítanak a segítségére. Ne éljünk vissza a türelmével, mert az „utolsó csepp” embere! Nem szeret gyorsan dönteni, és hajlamos a dolgok elodázására akár a végsőkig.

A flegmatikus vezető

Ha vezetői pozícióban flegmatikust találunk, annak több oka is lehet. Sokszor egyszerűen „odarakták”, esetleges kihalásos alapon jutott fel a ranglétrán.

„A nagyfiam művezető egy építőipari cégnél. Nem nagyon szeret erélyeskedni. Minduntalan cukkolják is a kollégái, hogy: „Palikám, mutasd már meg nekik, ki a főnök!”

Máskor csendes, hosszas munkával („lassú víz partot mos” alapon) éri el, hogy ne ugráltathassák mások. Ő is alkalmas lehet a vezetésre, de nem született, hanem tanult vezető. A flegmatikusnak ugyanis nem alapigénye a hatalom, mint a